

**Пояснювальна записка до складання силабусу
(сформовано на основі рекомендацій Національного агентства із забезпечення
якості вищої освіти)**

I. Загальні засади

Організація навчального процесу у Волинському національному університеті імені Лесі Українки базується на принципах достатності наукового, пізнавального, інформаційного та методичного забезпечення, що надає можливості для самостійного творчого опанування й осмислення знань та прояву творчої та дослідницької ініціативи студентами.

Важливим аспектами інтеграційних процесів, що відбуваються у європейському освітньому просторі, є введення двоступеневої системи навчання і запровадження інноваційних освітніх технологій. Однією з таких технологій є кредитно-трансферна система організації навчального процесу. Принцип навчання полягає в тому, що навчальний матеріал кожної дисципліни відповідно до його обсягу та змісту поділяється на окремі компоненти, які також структуруються відповідно до мети і завдання навчальної дисципліни. Навчальний матеріал освітнього компонента поділяється на змістові модулі й передбачає організацію засвоєння знань за програмою, що складається з логічно завершених навчальних елементів.

Порядок та обсяг вивчення освітніх компонентів визначається навчальним планом. На його основі розробляється робочий навчальний план. Індивідуальна траєкторія навчання студента регулюється його індивідуальним навчальним планом.

II. Основні терміни і визначення

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС) – це система, розроблена для забезпечення єдиного загальноєвропейського підходу до оцінювання та порівняння навчальних досягнень студентів (слухачів та курсантів), що навчаються в різних закладах вищої освіти, та їхнього академічного визнання. ЄКТС орієнтована на особу, що навчається, система накопичення і трансферу кредитів, яка ґрунтується на прозорості результатів навчання і навчального процесу. Її метою є сприяння плануванню та оцінюванню окремих навчальних модулів, визнанню та підтвердженню кваліфікацій, а також мобільності студентів.

Модуль – задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (освітнього компонента, практики, державної атестації), що реалізується відповідними формами навчальної діяльності студента.

Змістовий модуль – система навчальних елементів освітнього компонента, що засвоюються за допомогою відповідних методів навчання. Змістовий модуль є логічно завершеною частиною теоретичного та практичного навчального матеріалу з дисципліни і містить у собі, як правило, декілька лекційних тем, практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт, розрахункових завдань і т.д. Назву змістового модуля доцільно формулювати як окрему тему освітнього компонента. Кількість змістових модулів з дисципліни визначає науково-педагогічний працівник, який відповідає за її викладання, і затверджує кафедра.

Навчальний елемент – автономний навчальний матеріал, призначений для засвоєння елементарної одиниці знання або уміння, який використовується для самонавчання або навчання під керівництвом викладача. Навчальні елементи групуються у змістові модуля, що є основними структурними одиницями освітнього компонента.

Заліковий кредит – це завершена задокументована частина (навчальної дисципліни, курсового проектування, практики тощо) навчання студента, що підлягає обов'язковому оцінюванню та зарахуванню (залік або екзамен). Заліковий кредит складається із модулів, кожен з яких, у свою чергу, складається зі змістових модулів.

Кредит – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження (трудомісткості навчання) студента при вивченні окремої дисципліни навчального плану. Він передбачає всі види навчальної діяльності студента: лекції, практичні (семінарські) заняття, лабораторні роботи, консультації, індивідуальну та самостійну роботи, курсове проектування, поточний та підсумковий контроль (екзамени, заліки, тестування), навчальні та виробничі практики чи інші види діяльності. Таким чином, кредит базується на повному навантаженні студента і не обмежується лише аудиторними годинами. Ціна кредиту становить 30 академічних годин. Кількість кредитів навчальної дисципліни визначається діленням загального обсягу годин з навчальної дисципліни на ціну кредиту (з округленням до 0,5 кредиту).

Силабус – це документ, у якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури (у т.ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. У силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить щодо своєї дисципліни. Студент має зрозуміти, чого він зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від

«здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента. Більше про силабус: <https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/08/Силабус-проти-РТП.pdf>

III. Керівні принципи:

- Силабус – це документ, який готується для студента.
- Призначення документа: пояснити студентові суть і форму курсу (дисципліни).
- Що від мене вимагається? («правила гри», політика викладача, дедлайни, оцінювання тощо).

- Чому я навчуся, прослухавши цей курс? Які знання здобуду? Які навички отримаю?
- Що буде результатом навчання (learning outcomes)?
- Наголос на «практичності» вищої освіти відображає еволюцію думки щодо мети вищої освіти:

Класична освіти: «знання = добро» (мета ЗВО: «наповнення мізків знаннями»).

Пізніше додалося «навчання практичних навичок» – вимога індустріалізації.

Сьогодні йде мова про «освіту як засіб набуття компетентностей».

- Через навчання студент здобуває спроможність щось виконувати, чого не зміг би без освіти.
- Спроможність (компетентність) формулюється термінами, які не обов'язково відображають вимогу конкретної професії.

IV. Модель силабусу, базованого на компетентностях: обов'язкові елементи

- Анотація курсу – місце певної дисципліни у програмі навчання; мета курсу; тематика.

***Порада:** в анотації можна (бажано) відобразити підхід викладача для того, щоб студент розумів, з ким/чим матиме справу.*

- Мета курсу – компетентності, які студент набуде в результаті навчання.
- Організація навчання – перелік тем (загальні блоки).
- Оцінювання – бажано з прив'язкою до мети курсу.

Якщо студент має набутти певні компетентності, то логічно, їхнє набуття підлягає оцінюванню – не обов'язково шляхом підсумкової атестації (іспиту) чи перевірки рівня засвоєних знань (реферату). Кожен результат навчання повинен оцінюватися окремо.

- Політика курсу («правила гри»).
- Запізнені завдання, пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т. п.).
- Плагіат, академічна доброчесність, поведінка в аудиторії тощо.

Силабус затверджується, перезатверджується протоколом кафедр.

Нижче наведено зразок титульної та інформаційної сторінки, а також шаблон документа.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет (інститут) _____
Кафедра _____

СИЛАБУС
(нормативної / вибіркової) навчальної дисципліни

_____ (назва дисципліни)
підготовки _____ (назва освітнього рівня)
спеціальності _____ (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми
_____ (назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

*(Силабус навчальної дисципліни складається
для денної і заочної форм навчання один (або окремо))*

Луцьк – 20__

Силабус навчальної дисципліни «НАЗВА» підготовки _____ (назва освітнього рівня), галузі знань _____ (шифр і назва галузі знань), спеціальності _____ (назва спеціальності), за освітньою програмою _____ (назва освітньо-професійної/освітньо-наукової/освітньо-творчої програми)

Розробник: (вказати автора (ів), посаду, науковий ступінь, вчене звання)

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри

протокол № ____ від _____ 202_ р.

Завідувач кафедри: _____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали.)

© Прізвище, ініціали., 202_ р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна (заочна) форма навчання		Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів ___/___		Рік навчання _____
		Семестр __ -ий _____
		Лекції _____ год.
		Практичні (семінарські) __ год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота _____ год.
ІНДЗ: <u>є/немає</u>		Консультації _____ год.
	Форма контролю: залік/екзамен	
Мова навчання		

II. Інформація про викладача (- ів)

ППП _____

Науковий ступінь _____

Вчене звання _____

Посада _____

Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса).

Дні занять (посилання на електронний розклад).

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

2. Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни).

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни).

Цей пункт на розгляд кафедри

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

4. Результати навчання (Компетентності).

5. Структура навчальної дисципліни.

У випадку, якщо екзамен не обов'язковий або форма контролю – залік, у таблиці показати розподіл у межах 100 балів.

Якщо екзамен є обов'язковою формою контролю, розподіл балів показати в межах 40 балів.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Назва модуля						
Тема 1.		2	2	6		
Тема 2.		2	2	5		
Тема 3.		2	2	5		
Разом за модулем 1	30	6	6	16	2	
Змістовий модуль 2. Назва модуля						
Тема 4.		2		5		
Тема 5.			2	5		
Разом за модулем 2	38	6	4	26	2	
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ (за наявності)						
Інше (вказати)						
Всього годин/Балів						

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Форма і зміст таблиці можуть бути видозмінені, на розгляд кафедри

6. Завдання для самостійного опрацювання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента (*щодо відвідування занять, наприклад*).

Політика щодо академічної доброчесності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

V. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв’язання практичних задач.

Питання та форма проведення іспиту повинні бути визначені у силабусі програми.

Якщо формою підсумкового семестрового контролю є залік, і у випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну з тем, або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

Порядок проведення заліку повинен бути визначений у силабусі.

Питання, завдання заліку зазначати у силабусі дисципліни не обов’язково.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси (літературні джерела, рекомендована література (основна, додаткова, Інтернет-ресурси) та інші джерела).

Схвалено Вченою радою

Волинського національного університету імені Лесі Українки

Протокол №10 від 28 серпня 2020 р.

Погоджено:

Проректор з навчальної роботи та рекрутації

проф. Ю.В. Громик

Проректор з навчально-виховної роботи
та комунікацій

доц. Н. Б. Благовірна